

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2015 - 9986
17. november 2015

./.

I forlængelse af samrådet den 21. oktober 2015 om kvotekonzentration i fiskeriet fremsendes hermed talenotits vedrørende spørgsmål D, E og F.

- Miljø- og Fødevarerudvalget har stillet følgende spørgsmål:

Spørgsmål D

”Ministeren bedes redegøre for udviklingen og de tendenser, der er set med koncentrationer af fiskekvoterne samt oplyse, hvad ministeren vil gøre for at forhindre snyd med fiskekvoterne, hvor f.eks. stråmandsselskaber køber kvoter op så enkelte fiskere kan fiske store dele af alle de danske fisk og i forlængelse heraf bedes ministeren redegøre for om ministeren vil tage initiativ til at ændre reglerne for kvotesystemet.”

Spørgsmål E

”Ministeren bedes redegøre for sin holdning til det nuværende fiskekvotesystem set i forhold til lokaludvikling, arbejdspladser m.v. herunder ministerens vurdering af, hvorvidt det nuværende kvotesystem har spillet fallit og bør erstattes af et nyt og bedre system med kvoter uddelt efter lokaludvikling, arbejdspladser m.v. eksempelvis med afsæt i artikel 17 i forordningen om fælles fiskeripolitik.”

Spørgsmål F

”Hvad agter regeringen at foretage sig på baggrund af udsendelse ”Kvotekonger og små fisk” på DR2 den 8. september 2015 for at stoppe konsekvenserne af kapitaliseringen af fiskekvoterne, som har den konsekvens at havnene affolkes og kystfiskeriet uddør, og hvad vil regeringen konkret gøre for at flytte koncentrationerne fra få ejere og ud i provinsen for at skabe liv, arbejdspladser og omsætning i de små havne i yderområderne.”

Svar:

- Jeg har valgt at besvare de tre samrådsspørgsmål D, E og F samlet, da de omhandler forskellige vinkler på samme emne.

- Individuelt omsættelige kvoteandele (IOK) blev, som et resultat af Folketingets vedtagelse V 117 af 17. maj 2001, indført for sild og makrel i 2003.
- Omsættelige fartøjskvoteandele (FKA) for demersale arter som f.eks. torsk, rødspætter og tunger blev, som led i en politisk aftale fra 3. november 2005 om en større reform af den nationale fiskeriregulering, indført fra 2007.
- Før indførelsen af individuelt omsættelige kvoteandele og fartøjskvoteandele var de fleste fiskerier reguleret som rationsfiskerier. Det betød, at det inden for nogle nærmere afgrænsede perioder var tilladt at fange nogle på forhånd fastsatte mængder. Fartøjerne havde altså kun en mulighed, men ikke en sikkerhed, for at få andel i de samlede mængder, der var til rådighed.
- Systemet med individuelt omsættelige kvoteandele og fartøjskvoteandele - det vi kalder "Ny Regulering" - har sikret en bedre indtjening i erhvervet, en bedre udnyttelse af fiskekvoterne og mindsket overkapacitet i fiskeriet.
- Endvidere har det givet den enkelte fisker bedre muligheder for at planlægge og optimere sit fiskeri, når de tilladte fangstmængder på årsbasis på forhånd er kendt.
- Som i mange andre erhverv er fiskeriet præget af en strukturudvikling. Med "Ny Regulering" har Danmark fået en mere moderne og konkurrencedygtig fiskeflåde.
- Når det er sagt, har det ikke været intentionen at skabe monopollignende forhold i fiskeriet.
- Allerede fra begyndelsen var der derfor grænser for koncentrationen af kvoter. Og reglerne blev, for at undgå en uheldig udvikling i koncentration af kvoter, skærpet i 2012.
- Reglerne sætter grænser for, hvor store kvoteandele en fisker må eje, samt for hvor store kvoteandele, der må være registreret på et fartøj. Der er desuden yderligere begrænsninger for, hvor mange fartøjskvoteandele (FKA) man kan eje, hvis man ejer mange individuelle omsættelige kvoteandele (IOK), og omvendt.
- NaturErhvervstyrelsen kontrollerer løbende, at reglerne bliver fulgt, og styrelsens kontrol ikke har kunnet påvise konkrete overtrædelser af lovgivningen.
- Selvom reglerne ikke er overtrådt, er det ikke acceptabelt, hvis der er fiskere, som kan bruge stråmænd eller snørklede selskabskonstruktioner til at få

mulighed for at disponere over mere kvote, end det er intentionerne med kvotekonzentrationsreglerne.

- Jeg har derfor bedt NaturErhvervstyrelsen om at undersøge, om vi på en enkel måde kan justere på reglerne, så det i tilstrækkelig grad sikres, at hensigten med kvotekonzentrationsreglerne opfyldes. Styrelsen har blandt andet taget kontakt til Konkurrencestyrelsen i forhold til selskabers eller enkeltpersoners eventuelle udnyttelse af en dominerende markedsposition.
- NaturErhvervstyrelsen er også i gang med at se på reglerne for leje af kvoter - netop for at undgå enkeltpersoners dominerende position på dele af fiskeriområdet.
- Jeg lytter også meget interesseret til gode forslag fra erhvervet. Det er vigtigt, at vi vælger løsninger, som ikke er mere indgribende end nødvendigt eller rammer fiskere, som ikke har intention om at omgå systemet.
- Når det er sagt, vil vi selvfølgelig se nærmere på eventuelle ændringer af reglerne, hvis NaturErhvervstyrelsens undersøgelse giver anledning til det.
- Jeg vil gerne understrege, at vi overordnet set har et velfungerende system, hvor næsten alle landets fiskere handler med og lejer kvoter i respekt af de gældende regler og intentionerne med dem.
- I DR2's program blev der fremhævet et enkeltstående tilfælde.
- Langt hovedparten af de danske erhvervsfiskere er slet ikke i nærheden af kvotekonzentrationsloftet for de enkelte arter: For eksempel ejer 305 fiskere, svarende til 92 % af alle fiskere, der ejer kvoteandele af torsk i Nordsøen, hver især mindre end 1 % af den samlede kvote i Nordsøen, og ingen ejer mere end de 5 %, der er loftet. Og det billede går igen for praktisk talt alle arter og farvandsområder.
- Jeg synes, at meldingen fra erhvervet har været meget klar: Systemet med omsættelige kvoter var nødvendigt og fungerer efter hensigten.
- Det er jeg enig i.

*****

- Det nuværende reguleringssystem har som sagt sikret en bedre indtjening i erhvervet, en bedre udnyttelse af fiskekvoterne og mindsket overkapacitet i fiskeriet.
- Antallet af registrerede fartøjer er faldet fra 3.569 i 2003 til 2.455 ved udgangen af 2014, svarende til et fald på 31 %.

- Og det var netop hensigten med ”Ny Regulering”. At kvoterne skulle koncentreres på færre fartøjer, så de fartøjer, der var tilbage, havde et bedre indtjeningsgrundlag.
- Koncentrationen har kunnet mærkes i fiskerihavnene – nogle havne har oplevet, at fartøjer og kvoter blev solgt til fiskere i andre havne. Andre havne har til gengæld oplevet en tilgang i fiskerierhvervet og den tilhørende industri.
- Og så er det jo sådan med fiskefartøjer, at de ikke nødvendigvis altid benytter samme havn. Kendetegnende for mange fiskefartøjer er netop, at de alt efter sæson for de forskellige fiskerier flytter mellem forskellige fangstområder og landingspladser.
- Selvom der er blevet færre fiskefartøjer, ser udviklingen dog ud til at være stabiliseret. Nye tal viser, at antallet af fiskerihavne med landinger af fisk kun er faldet beskedent de sidste fem år. Og sidste år blev der landet samme mængde fisk i de 277 mindste og mellemstore havne som for fem år siden.
- Samtidig har fordelingen mellem de havne, der lander for hhv. under en 1 mio. kr. om året, mellem 1 og 10 mio. kr. om året og over 10 mio. kr. om året, været stabil over de seneste fem år.
- Netop fordi man var opmærksom på de særlige udfordringer for lokalmiljøer og kystfiskeriet, fik kystfiskere under ”Ny Regulering” mulighed for at tilmelde sig en ordning, hvor den enkelte fisker uden beregning får tildelt ekstra årsmængder af fisk – helt i tråd med artikel 17 i forordningen om den fælles fiskeripolitik, der henvises til i spørgsmål E.
- Kystfiskere, der fisker med skånsomme redskaber som for eksempel garn, belønnes nu med 50 % ekstra årsmængder i forhold til andre kystfiskere, og ordningen er således med til at fremme det skånsomme kystfiskeri. Det synes jeg, er positivt.
- Der eksisterer også fortsat et rationsfiskeri for mindre fartøjer, det vi kalder Mindre Aktive Fartøjer (MAF), som ikke er omfattet af systemet med omsættelige kvoter, da en del af de danske kvoter er afsat til dette fiskeri.
- Desuden fremgår det af den politiske aftale om Hav- og fiskeriudviklingsprogrammet, at parterne er enige om, at programmet skal understøtte fortsat udvikling af kystfiskeriet i Danmark. Der er afsat en pulje på 36 mio. kr. til fremme af kystfiskeriet for perioden 2014-2017 til blandt andet infrastrukturprojekter i mindre fiskerihavne med betydning for kystfiskeriet, til investeringer i fartøjer og til forbedret logistik til udnyttelse af markedspotentialet for kystfanget fisk.

- Desuden kan fiskerne benytte den såkaldte facilitator for Hav- og fiskeriudviklingsprogrammet, som blandt andet rådgiver fiskere i de mindre havne om de støttemuligheder, der eksisterer.
- Et andet eksempel på tildeling af kvoter ud fra et socioøkonomisk kriterie, som nævnt i artikel 17, er ordningen med tildeling af kvoteandele til yngre fiskere. Efter den ordning kan yngre fiskere, der gerne vil etablere sig, få tildelt kvoteandele for en 8-årig periode. Det kan medvirke til at give yngre fiskere et bedre indtjeningsgrundlag og en bedre start på tilværelsen som selvstændig fisker.

*****

- Samlet set mener jeg, at overgangen til omsættelige kvoter med "Ny Regulering" var det rigtige for fiskerierhvervet.
- Alternativet havde været afvikling i stedet for udvikling.

*****